

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

1. Λ «Παρά τις τεχνολογικές επαναστάσεις ... λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου». (1^η παράγραφος)
2. Λ «Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση Απογοητευτικά». (1^η παράγραφος)
3. Σ «Οι στρατηγικές ανάπτυξης που εστιάζουν μένουν στο περιθώριο». (3^η παράγραφος)
4. Σ «Επιπλέον, οι χώρες αυτές ανθρώπινο δυναμικό». (3^η παράγραφος)
5. Σ «τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να βρίσκονται στο κέντρο ... των νέων προκλήσεων». (4^η παράγραφος)

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Η συγγραφέας αποδεικνύει την παγκόσμια διασπορά των προβλημάτων στην 1^η παράγραφο του Κειμένου 1

- με τη χρήση εννοιολογικής αντίθεσης ·
- αξιοποιώντας αριθμητικά δεδομένα που λειτουργούν ως τεκμήρια.

Πιο συγκεκριμένα, με δεδομένο ότι η 1^η παράγραφος αποτελεί την εισαγωγή στο θέμα, η συγγραφέας επιλέγει να διατυπώσει τη βασική θέση της αντιθετικά, για να προσελκύσει την προσοχή του αναγνώστη και να προβάλλει το μέγεθος του προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό αντιδιαστέλλει την πραγματικότητα – την επιδείνωση των προβλημάτων του αναπτυσσόμενου κόσμου – από την εύλογη προσδοκία – ότι τα προβλήματα θα είχαν ήδη εκλείψει λόγω της τεχνολογικής ανάπτυξης. Με την αντίθεση και την παράθεση των προβλημάτων σε ασύνδετο σχήμα και ύστερα από διπλή τελεία πετυχαίνει να κεντρίσει την

προσοχή του δέκτη για τα συνεχιζόμενα προβλήματα που παρατηρούνται παγκοσμίως. Στη συνέχεια παραθέτει αριθμητικά δεδομένα, για να ενισχύσει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα του αρχικού ισχυρισμού της.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

α. Προτεινόμενες λέξεις / φράσεις που δηλώνουν τιμωρία / βασανισμό στο Κείμενο 2 (για την απάντηση απαραίτητες μόνο 3):

- τα βασανιστήρια
- τον απομόνωσαν σε ένα δωμάτιο
- τον χτυπούσαν με γροθιές και κλοτσιές
- τον μαστίγωσαν με καλώδιο
- τρύπησαν με λόγχη πολλά σημεία του σώματός του
- τον έδεναν ... στις πατούσες
- τον σημάδεψαν στο σώμα με καυτό σίδερο.

Τα λεξιλογικά και φραστικά αυτά στοιχεία διαμορφώνουν ύφος συναισθηματικά φορτισμένο και έντονα καταγγελτικό. Ο αναγνώστης συμπάσχει με τα δεινά του νεαρού πρόσφυγα από το Αφγανιστάν και δέχεται το μήνυμα για την ανάγκη προστασίας των ατόμων αυτών μέσω της παροχής ασύλου.

β. Οι ρηματικοί χρόνοι που κυριαρχούν στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 2 είναι παρελθοντικοί, συγκεκριμένα ο παρατατικός και ο αόριστος .

- Ο παρατατικός, που δηλώνει τη διάρκεια και την επανάληψη, αποδίδει στο Κείμενο 2 τόσο την προηγούμενη ζωή του νεαρού πρόσφυγα, πριν την απαγωγή και τον βασανισμό του (*εργαζόταν, προμήθευε, δούλευε*), όσο και τα συνεχή και επαναλαμβανόμενα βασανιστήρια που υφίστατο (*ανέκρινε, χτυπούσαν, έδεναν, αναποδογύριζαν*).
- Ο αόριστος, που αναφέρεται σε πράξεις / γεγονότα που έχουν ολοκληρωθεί στο παρελθόν, χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα βασανιστήρια στη διαδοχή τους (*απήχθη, οδήγησαν, απομόνωσαν, μαστίγωσαν, τρύπησαν*) αλλά και τις περιπέτειες του πρόσφυγα, μέχρι να του χορηγηθεί άσυλο (*διάβασαν, υπέστη*).

Και οι δύο ρηματικοί χρόνοι διαμορφώνουν τον αφηγηματικό χαρακτήρα του συγκεκριμένου αποσπάσματος του κειμένου, εντείνουν την προσπάθεια για επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη, στόχος είναι η ευαισθητοποίησή του για τα προβλήματα που

αντιμετωπίζουν πολλοί πρόσφυγες που καταφεύγουν στη χώρα μας και ζητούν δικαίως άσυλο.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ο ήρωας του Κειμένου 3

- αισθάνεται ότι βρίσκεται σε αδιέξοδο, ότι δεν υπάρχει γι' αυτόν τόπος να σταθεί («ο μεγάλος κόσμος – ανύπαρκτος» / «το ΑΟΥΤΕΛ – ανύπαρκτο τώρα και αυτό» / «η μεγάλη λεωφόρος – δεν φτάνει ως εδώ»: μικρές κοφτές προτάσεις, παρατακτική σύνδεση, εμφατική χρήση του επιθέτου) ·
- νιώθει ακινητοποιημένος, επειδή δεν μπορεί ούτε να προχωρήσει στη ζωή του ούτε όμως επιθυμεί να γυρίσει πίσω («είμαι στον δρόμο – και δρόμο δεν έχω κανένα»: μεταφορά και μετωνυμία / «Στην Ελλάδα ... δεν θέλω. / Η Ελλάδα για μένα θα πει το ξυλάδικο. / Δεν ξαναγυρίζω ζωντανός στο ξυλάδικο»: α' ενικό πρόσωπο, εξομολογητικός τόνος, εσωτερικός μονόλογος, κατηγορηματικότητα) ·
- σκέπτεται ότι δεν ανήκει πουθενά, είναι απόκληρος από παντού και, επιπλέον, γνωρίζει ότι είναι ξένος και του φέρονται όπως στους ξένους («Περαστικός είμαι εδώ – για κάπου – για πού; Πού είναι ο κόσμος, ποιος είναι ο δικός μου;»: ρητορικά ερωτήματα, έκφραση έντονου προβληματισμού) ·
- αισθάνεται μοναξιά και απομόνωση και βιώνει την περιθωριοποίηση και την έλλειψη καθοδήγησης στη μεγάλη ξένη χώρα («Οι τζαμαρίες είναι μπροστά μου δεν βλέπεται ο κόσμος αυτός, ο σημερινός ο δικός μας»: αξιοποίηση συμβόλου, συνυποδήπωση / «κι αυτοί δεν βλέπονται» : επανάληψη για λόγους έμφασης / «κι εμένα μια λέξη σωστή ... δεν είναι κανένας»: αντιδιαστολή για έμφαση)
- στο τέλος του κειμένου βιώνει και εκφράζει απόλυτη παθητικότητα για το μέλλον και τις προοπτικές του («θα με φορτώσουν με το κασόνι»).

Η προσωπική ερμηνεία είναι ανάλογη, προφανώς, με την ιδιοσυγκρασία, τις εμπειρίες και τα βιώματα των μαθητών / μαθητριών, αναμένεται ωστόσο να τονιστεί ότι η ανεργία και η φτώχεια οδηγεί στην αποτελμάτωση και την περιθωριοποίηση.